

Antje Jackelén: Tal vid minnesgudstjänst för Desmond Tutu

Talare
Antje Jackelén
Ärkebiskop

Datum
26 januari 2022

Plats
Uppsala

- 1 I Faderns och Sonens och den Heliga Andens namn.

Vi är samlade för att inför Gud och varandra uttrycka vår tacksamhet för ärkebiskop Desmond Tutus liv och gärning – to celebrate his life, som man också skulle kunna säga.

Vi gör det med blicken på Jesu Kristi kors som säger oss att döden inte är slutet, utan för Gud lever vi alla, levande och döda.

- 10 Desmond Tutu var en högst levande människa. Många är berättelserna om hur han dansade i kyrkans mittgång, hur hans avväpnande humor bröt fram. Ett kapitel i en porträttbok om honom bär den talande rubriken ”A Quicksilver Spirit”. Där citeras en kvinna som säger: ”Med ärkebiskopen är det så att när han kommer in i ett rum då är det som att hundra flaskor bubbel har öppnats, korkarna släpps fria och bubblorna strömmar.”

- Humorn, vitsen och skrattet hos Desmond Tutu var rotade i stillhet inför Gud, i många timmar av bön och bibelläsning. Nelson Mandela menade: ”Desmond Tutu har ofta talat om den Gud som han tror på som ett väsen med ett stort sinne för humor. Vad han bidrog med till vårt nationella liv är denna upplyftande touch av lätthet och humor mitt i den allvarligaste förkunnelsen och undervisningen.” Och allvar, sorg, hat och hot fanns det gott om under Desmond Tutus tid och i hans omvärld.

- 25 Mod, tröst, omdaning, rättvisa, sanning och försoning – det är begrepp som vi förknippar med Desmond Tutu. Mod och uthållighet i kampen mot apartheid, även under hot. Utan tveksamheter när det gäller kyrkans roll i samhällsfrågor, i det offentliga rummet. Krävande i fråga om makthavares ansvar. Högljutt om dem vars röster inte hörs. Klarspråk om HBTQI-personers rättigheter. Självklar

i ansvarstagandet för skapelsen och därmed lyhörd för klimatfrågor. Bergfast övertygad om att fred utan sanning och förlåtelse är en omöjlighet. Profetisk på många sätt – även i den bemärkelsen att en sann profet utmärker sig genom ett budskap som är så radikalt att människorna efteråt säger: ”Men se, han lyckades
35 ju inte!” Det är bara det att det förmenta misslyckandet i själva verket är ett tecken på budskapets sanna skärpa. Det har hörts och skillnaden mellan det som är och det som skulle behöva vara har blivit uppenbart.

Så är det med Tutus insats i sannings- och försoningsarbetet. Så är det med hans
40 tal om regnbågsnationen. Skillnaderna mellan det som har varit, är och behöver bli uppenbaras.

En regnbågens och en korsets man. Så djupt förankrad i sin kristna tro och den anglikanska traditionen att han kunde famna vitt och brett. Inte rädd för vare
45 sig naturvetenskapen eller mångfalden av religiösa traditioner. Om det bästa vi kan göra är att tala om det oändliga, om Gud, i ändliga ord, då är ödmjukhet ganska bra. Som Desmond Tutu sa:

Den Gud som jag tror på sitter inte omkring och är rädd för att vi gör allt fler
50 upptäckter som kanske i slutändan gör Gud överflödig. Så är inte min Gud. Min Gud säger istället: Ahhh, är de inte underbara! Nu har de kommit fram till ännu en sanning!

Inte undra på att Tutu också blev en stor föregångare och inspiratör i
55 religionsmöten och den interreligiösa dialogen.

Förutom att ha mött ärkebiskop emeritus Desmond Tutu, the Arch, som han ju kallades, vid bokmässan i Göteborg minns jag idag med särskild tacksamhet den gången jag själv predikade i S:t George katedralen i Kapstaden och
60 celebrerade mässan tillsammans med hans efterträdare ärkebiskop Thabo Makgoba, på platsen där Desmond Tutus aska nu är begravd. ”Spiritus loci”, andan på platsen vittnar om en kyrka som har ett uppdrag, en mission, i det offentliga rummet. I förbundenhet med våra syster och bröder i den Anglikanska kyrkan i Södra Afrika bär jag idag med både allvar och glädje den
65 kåpa och mitra som den kyrkan gav mig i gåva när jag togs emot som ärkebiskop för Svenska kyrkan.

När vi ikväll tackar för Desmond Tutus liv och gärning gör vi det i ljuset av

70 Bibeln's ord.

Särskilt tänker jag ikväll på Romarbrevets 12:e kapitel. Desmond Tutu levde mycket av det som aposteln Paulus skriver där: att kunna urskilja Guds vilja, det som är gott; att vi i Kristus är en kropp med många lemmar.

75

Där läser vi också: Er kärlek ska vara uppriktig. Avsky det onda, håll fast vid det goda ... Gläd er i hoppet, var uthålliga i lidandet och ihärdiga i bönen ... Gläd er med dem gläder sig och gråt med dem som gråter ... Låt dig inte besegras av det onda, utan besegra det onda med det goda.

80

Om du vill hedra Desmond Tutus minne, så skulle jag vilja be dig att du ikväll tar fram din Bibel och läser Romarbrevets tolfte kapitel i dess helhet. Låt det sjunka in och ta dig tid i bön, såsom Tutu gjorde och bli redo till handling. Så kan du delta i att skapa vår framtid.

85

Låt oss be:

Gud, du är livets källa.

90 I dig är det som vi lever och rör oss och är till.

Tack för kvinnor och män som har gått före oss i tron

och med sina liv vittnat om dig, som Desmond Tutu.

95

Hjälp oss till trofasthet, mod och hopp

i att besegra det onda med det goda.

100 I Jesus namn. Amen.

Källa

<div>Manuskript hämtat från svenskakyrkan.se (2025-12-10)</div>

105

Taggar

Minnestal, Svenska kyrkan

URI

110

115

120

125

130

135

140

145